

ЗАДАЛЯ Дмитро Костянтинович,
доцент кафедри загальноправових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук
ТЕН Катерина Рафіківна,
здобувач вищої освіти
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОРГАНИ, ПОСАДОВІ ОСОБИ, ЯКІ НАДІЛЕНІ ЮРИСДИКЦІЙНИМИ ПОВНОВАЖЕННЯМИ В СФЕРІ ОБІГУ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ ТА РЕЧОВИН

Хотілось би почати з того, що перелік наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів – об'єднані у групи (списки) пов'язаних між собою наркотичних засобів, психотропні речовини, прекурсори наркотичних засобів, психотропних речовин, які включені до таблиць I-IV згідно із національним та міжнародним законодавством [1].

Наступний елемент криміналістичної характеристики злочину є спосіб вчинення злочину. Способи вчинення такого виду злочину утворюють самостійні склади злочинів. Законодавець виокремлює незаконне виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилка, збут, контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин або прекурсорів.

Аналоги наркотичних засобів і психотропних речовин – заборонені для обороту України речовини синтетичного чи природного походження, не включені до Переліку, хімічна структура та властивості яких схожі з хімічною структурою та з властивостями наркотичних засобів та психотропних речовин, психоактивну дію яких вони відтворюють..

Наркотичний засіб – це речовина природного чи синтетичного походження.

Наркотичний засіб – це насамперед речовина. У природничих науках під речовиною заведено розуміти вид матерії, що має масу спокою (елементарні частки, атоми, молекули, та ін.), тобто те, з чого складається фізичне тіло. У хімії речовини заведено поділяти на прості, утворені атомами одного хімічного елемента, та складні – хімічні сполуки. Традиційно виділяють три можливі агрегатні стани речовини, пов'язані з його здатністю зберігати обсяг і форму: твердий, рідкий, газоподібний, проте останнім часом цей перелік розширився.

Зокрема, тепер зазвичай виділяється такий стан речовини як плазма. Наркотичні засоби можуть існувати та споживатися у твердому, рідкому та газоподібному стані. При цьому один і той же наркотичний засіб може існувати і споживатися в різних станах. Так, кокаїн – продукт переробки (під переробкою тут і далі автор розуміє, використовуючи термінологію Конвенції 1961 року, перетворення однієї наркотичної речовини на іншу,

приватний вид виготовлення наркотичних засобів) листя коки, є білим кристалічним порошком. Цей порошок наркомани (кокаїністи) зазвичай вдихають (нюхають). Водночас його іноді розводять водою та вводять внутрішньовенно. Мають місце випадки, коли кокаїн нагрівають і вдихають дим, що утворився [2].

Іноді у спеціальній літературі поняття речовина розуміється більш вузько. Наприклад, ряд авторів, обґрунтовуючи заміну в українському кримінальному законодавстві терміна «наркотична речовина» на термін «наркотичний засіб» вказували, що проведена заміна дозволила «об'єктивніше зобразити теперішню дійсність (оскільки поняття засіб – ширше поняття речовина і містити крім нього та рідини, і частини рослин і т.д.)».

У сфері обігу наркотичних засобів та речовин важливо знати, хто саме відповідає за контроль та регулювання цього процесу. Згідно з чинним законодавством України, органи та посадові особи, які наділені юрисдикційними повноваженнями в цій сфері, відіграють ключову роль у забезпеченні безпеки та порядку.

Одним із органів, які займаються контролем над обігом наркотиків в Україні, є Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками. Вона відповідає за здійснення державного контролю за обігом наркотичних засобів та психотропних речовин, регулювання виробництва та обігу лікарських засобів, а також проведення контролю за виконанням законодавства у сфері наркотиків [3].

Крім того, у цій сфері важливу роль відіграють органи внутрішніх справ, зокрема, Національна поліція України, яка забезпечує контроль за обігом наркотиків на території країни, та Служба безпеки України, яка займається боротьбою з незаконним обігом наркотиків, забезпеченням безпеки держави та запобіганням терористичним актам.

У свою чергу, посадові особи, які наділені юрисдикційними повноваженнями в сфері обігу наркотичних засобів та речовин, забезпечують контроль та виконання встановлених законодавством вимог. Це можуть бути, наприклад, спеціалісти з контролю за наркотиками, слідчі, прокурори, судді та інші посадові особи.

Список використаних джерел:

1. Закалюка А. П., Бова А. А., Женунтій В. І., Закалюк А. П., Кулик О. Г. Наркозлочинність: кримінологічна характеристика та запобігання: наук.-навч. посібник. Київ, 2006. 294 с.
2. Волков В. А. Сучасний підхід до з'ясування змісту компетенції Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками. *Сучасні проблеми адміністративного права та процесу*: матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 30 червня 2017 р.). Харків, 2017. С. 197-199.
3. Пристінська К. О. Правові засади діяльності Державної Служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками. 2016.